

Regeringskansliet, Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över remiss skärpt kontroll av utländska fastighetsförvärv (SOU 2024:84)

Regeringskansliets diarienummer: Fö2024/02010

Länsstyrelsens sammanfattande synpunkter

Länsstyrelsen stödjer förslaget till en ny lag med krav på förvärvstillstånd vid vissa överlåtelser och upplåtelser av fast egendom, med syftet att skärpa kontrollen av utländska fastighetsköp.

Länsstyrelsen anser att det finns ett behov av skärpt kontroll och att det är en viktig aspekt i återuppbyggnaden av totalförsvaret.

Länsstyrelsen har synpunkter enligt nedan.

6 En ny lag med krav på förvärvstillstånd

Länsstyrelsen bedömer att det kommer vara svårt att i tillräcklig utsträckning ha insyn och möjlighet att granska, då det saknas register för privata bolag avseende aktier/andelar. Utländska dotterbolag innebär att hanteringen blir än mer utmanande. Det finns även en risk att förvärvare med avsikt anger felaktig information i sin ansökan.

Utredningen föreslår ett förfarande där förvärvaren ansöker till Länsstyrelsen och där en kommande förordning ska ange vilken information förvärvaren är skyldig att ange. Länsstyrelsen anser att sanktionsavgifterna som föreslås om en förvärvare inte ansökt förvärvstillstånd eller om felaktiga uppgifter lämnas i ansökan, riskerar att bli verkningslösa eftersom delgivning bedöms som näst intill omöjlig i dessa fall.

7 Tillståndsmyndighet

Enligt utredningen vore det lämpligast att förlägga prövningen av ärenden om förvärvstillstånd till de sex civilområdesansvariga (CIVO) länsstyrelserna.

Om det är lämpligt med en koncentration till ett färre antal länsstyrelser, vill vi peka på möjligheten att välja andra länsstyrelser än de CIVO-ansvariga länsstyrelserna. Länsstyrelsen påpekar att om allt fler uppgifter koncentreras till samma länsstyrelser riskerar de andra länsstyrelserna att på sikt utarmas och därmed tappa den kritiska massa som krävs, inte minst för att genomföra uppdraget för totalförsvaret.

Det behöver även ses till att tillräckliga resurser finns hos de som Länsstyrelsen ska samverka med, som exempelvis Lantmäteriet och Försvarsmakten.

8 Ändringar i närliggande lagstiftning

8.3 Jordförvärvslagen och jordförvärvsförordningen

Utredningen föreslår att utländska och svenska rättssubjekt som omfattas av tillståndsplikten ska ansöka om *förvärvstillstånd* hos tillståndsmyndigheten. Länsstyrelsen anser att det finns risk för begreppssammanblandning om begreppet förvärvstillstånd används i flera sammanhang. Begreppet förvärvstillstånd är något som funnits länge inom hanteringen av jordförvärvsärenden.

Handläggning av jordförvärvsärenden befaras bli administrativt tung om det också ska inhämtas uppgifter från den nya lagen. Länsstyrelsens anser att det borde övervägas om Lantmäteriet i stället kan ta hänsyn till frågan när de ska bevilja lagfart.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen i Kronobergs län mottog den 30 januari 2025 regeringens remiss av Skärpt kontroll av utländska fastighetsförvärv (SOU 2024:84).

Regeringen beslutade den 14 juli 2022 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att analysera om och i så fall på vilket sätt som statlig kontroll bör genomföras vid upplåtelser och överlåtelser av viss fast egendom av väsentlig betydelse för totalförsvaret. Den 14 december 2023 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv för utredningen.

Närliggande frågor har för ett par år sedan utretts av Kommittén för förbättrat skydd för totalförsvarsverksamhet. Kommittén redovisade i maj 2019 slutbetänkandet *Förbättrat skydd för totalförsvaret* (SOU 2019:34). I betänkandet föreslog kommittén bland annat att ett statligt kontrollsystem skulle införas vid överlåtelse och upplåtelse av viss fast och lös egendom som enligt kommitténs bedömning var av väsentligt intresse för totalförsvaret. I utredningens uppdrag har ingått att särskilt överväga om det av kommittén föreslagna kontrollsystemet bör genomföras.

I betänkandet föreslår utredningen att en ny lag med krav på förvärvstillstånd vid vissa överlåtelser och upplåtelser av fast egendom ska införas. Lagen innebär att vissa utländska och svenska rättssubjekt behöver tillstånd för att förvärva ägande- och viss nyttjanderätt till svenska fastigheter och vissa svenska företag som äger fast egendom. Tillståndsplikten har utformats för att möjliggöra granskning av förvärv som typiskt sett är de mest riskfyllda ur ett totalförsvarsperspektiv.

Regeringen bestämmer vilken myndighet som ska pröva frågor om förvärvstillstånd. Utredningens förslag är att de länsstyrelser som är civilområdesansvariga länsstyrelser enligt 7 a § förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion ska vara tillståndsmyndighet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Maria Arnholm med planarkitekt Marina Martinsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har tf. länsråd Carin Lamme Lindh, tf. samhällsutvecklingsdirektör Max Hector, enhetschef för hållbar samhällsplanering Leila Aalto, samt handläggare jordbrukarstöd Johan Ekström också medverkat.

Kopia till

fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se